

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE
asupra proiectului Regulamentului
privind procedurile de depunere și examinare a cererii, de acordare și de
menținere a brevetului pentru soi de plantă

I. Evaluarea generală a proiectului

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

Potrivit autorului Regulamentul privind procedurile de depunere și examinare a cererii, de acordare și de menținere a brevetului pentru soi de plantă, (denumit în continuare – Regulament) este elaborat în conformitate și întru executarea prevederilor articolelor 14, 25, 33 alin. (5), 36 alin. (7), 41 alin. (3), 43 alin. (1) lit. b), 44 alin. (1), 52 alin. (2), 58 alin. (4), 59 alin. (2), 61 alin. (2), 67 alin. (2), 84 alin. (1), 87 alin. (4) din Legea Republicii Moldova nr. 39-XVI din 29 februarie 2008 privind protecția soiurilor de plante (denumită în continuare – Lege).

Regulamentul stabilește normele de procedură și condițiile referitoare la depunerea cererii de brevet, modul de completare a formularului cererii, normele aplicate documentelor aferente cererii, procedurile în cadrul examinării formale, preliminară și de fond a cererii, condițiile de atribuire a denumirii soiului, datele pentru publicare în Buletinul Oficial de Proprietate Intelectuală (denumit în continuare – BOPI), examinarea tehnică a soiului, acordarea, eliberarea și menținerea în vigoare a brevetului pentru soi de plantă, alte activități complementare conexe procedurilor de acordare a brevetului și de implementare a prevederilor legale.

Studiind prevederile proiectului, se constată că dispozițiile acestuia depășește mult fundamentarea lui. Scopul elaborării proiectului este completarea Legii nr. 39/2008, dar deși scopul este evident, autorul nu a reușit să evidențieze principalele prevederi și locul actului în sistemul de acte normative.

Nota informativă face referire la luarea în considerație a practicilor internaționale. Această remarcă este una prea generală, fără referințe la reglementările corespondente ale legislației comunitare pentru a permite stabilirea compatibilității proiectului de act normativ cu reglementările acesteia.

Bazându-ne pe dispozițiile proiectului, menționăm repetat, că în nota informativă lipsește argumentarea și gradul compatibilității proiectului cu reglementările legislației comunitare. Menționarea în notă, că proiectul de Regulament este elaborat în conformitate cu unele prevederi menționate în Legea nr. 39/2008, este prea generală din considerentul, că din conținutul proiectului se simte omiterea prevederilor relevante din alte acte neindicate în Regulament.

În conformitate cu prevederile art. 37 al Legii 317 din 18.07.2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale, ținem să menționăm că nota informativă a proiectului prenotat nu conține numele, denumirea participanților la elaborarea proiectului care obligatoriu trebuie să fie menționați.

Deși prevederile proiectului posedă un caracter de reglementare detaliat și destul de bine structurat, proiectul este de un înalt potențial coruptibil datorită cerințelor excesive și mecanismului de depunere și examinare a cererii, care în opinia noastră, este unul birocratizat.

Concluzii: Considerăm, că argumentele invocate de autorul proiectului în nota informativă justifică în mare parte necesitatea promovării acestuia, dar totodată, unele prevederi din proiect depășesc fundamentarea acestuia și sunt neîntemeiate.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Concluzii și recomandări: Potrivit autorului proiectul Regulamentului nu necesită careva cheltuieli financiare sau de altă natură.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale

Concluzii și recomandări: Proiectul nu promovează interesele de grup ori individuale.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standardele anticorupție

Concluzii și recomandări: Proiectul Regulamentului nu vine în contradicție cu standardele naționale sau internaționale anticorupție.

II. Evaluarea în fond a proiectului

2.1. Formulări lingvistice ambigui

Considerăm, că sintagma “greu de memorizat”, care se conține în punctul 17, lit. e) a Secțiunii 3 este prea generalizată, reprezentând astfel un factor de coruptibilitate pentru sensul său neclar.

Concluzii și recomandări: Bazându-ne pe prevederile art. 47 al (2) al Legii nr. 317 din 18.07.2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale, recomandăm fie concretizarea criteriilor după care se stabilește dificultatea memorizării denumirii soiului, fie excluderea acestei sintagme, fie substituirea ei cu o sintagmă mult mai clară care nu ar lăsa loc pentru o interpretare discreționară.

În baza prevederilor art. 47 al (2) al Legii nr. 317 din 18.07.2003 considerăm dispoziția de la Capitolul II, Secțiunea 3, punctul 18 lit. f) generalizată și vagă. Autorul proiectului nu vine cu o afirmație convingătoare asupra faptului cum anume ar trebui să fie denumirea ca să nu inducă în eroare.

Recomandăm să se concretizeze cât mai clar cum anume ar trebui să fie denumirea ca sensul și conținutul său să nu fie susceptibilă de a induce în eroare. Deasemenea recomandăm să se concretizeze care anume este cercul de persoane ce poate fi dus în eroare din cauza denumirii soiului.

2.2 Conflicte ale normelor de drept

Concluzii și recomandări: Proiectul nu conține norme care ar genera conflicte ale normelor de drept în raport cu alte prevederi ale legislației în vigoare.

2.3 Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Proiectul conține norme de trimiteri, însă acestea sunt justificate și nu comportă un caracter coruptibil.

2.4 Discreții excesive ale autorităților publice

La Capitolul III, Secțiunea 2, punctul 58 se propune un termen „de 3 luni” pentru examinarea preliminară a cererii. Considerăm acest termen exagerat de lung, iar însăși motivarea duratei examinării nu este reglementată legal.

Recomandăm stabilirea unor termene rezonabile de examinare preliminară a cererii, care să fie în interesul solicitanților și nu în interesul autorității de reglementare. Astfel recomandăm ca termenul să fie „de 20 zile”.

La Capitolul III, Secțiunea 2, punctul 59, lit. i), se conține sintagma „alte documente și informații”. Considerăm că norma dată conține un element cu risc puternic coruptibil. Formularea „alte documente și informații” permite autorității ca în procesul de examinare preliminară să ceară solicitantului orice documente dorite de ea fără vreo motivație legală ce ar argumenta necesitatea prezentării a acestor documente.

Recomandăm fie stabilirea concretă a documentelor și informațiilor necesare cu privire la proveniența și condițiile de cultură pentru soiul candidat și excluderea formulărilor de acest gen.

Norma expusă la Capitolul III, Secțiunea 7, punctul 85 conține un evident factor de coruptibilitate și anume atribuie autorității publice competența de a aplica prevederea fără a impune criterii clare pentru luarea unei asemenea decizii.

Recomandăm să se indice care anume sunt cazurile excepționale în urma cărora Comisia de Stat poate prelungi durata testării.

La același Capitol, Secțiunea 11, la punctul 114 se stabilește termenul „de 1 lună” pentru comunicare contestatarului a Hotărârii Comisiei de Contestații.

Considerăm acest termen excesiv de lung, or circumstanțele privind comunicarea nu sunt complexe pentru a impune un termen atât de lung. Mai mult ca atât punctul dat conține un evident factor de coruptibilitate din motivul că nu există un anumit termen pentru examinarea contestației.

Recomandăm substituirea sintagmei „1 lună” cu sintagma „10 zile”.

Capitolul V punctul 135 atribuie AGEPI-ului discreția de a comunica sau nu persoanelor terțe informațiile prezentate în punctul din Regulament. Mai mult, autorul nu face trimitere la norma care stabilește obligativitatea persoanei terțe de a achita o anumită taxă pentru primirea informațiilor din punctul dat al Regulamentului

Recomandăm excluderea din cadrul normei date a sintagmei „poate”. De asemenea în baza art. 20 al Legii Nr. 982-XIV din 11.05.2000 privind accesul la informație propunem furnizarea informațiilor ce se referă la categoriile de informații menționate în punctul 135 al prezentului Regulament, fără achitarea oricărei taxe.

Referitor la sintagma „informații confidențiale” și sintagma „inscripții confidențiale” .

Normele care se conțin în Capitolul V în punctul 136, litera c) și în punctul 137 lit. d), comportă un evident factor de coruptibilitate din considerentul că documentele nu pot conține „informații confidențiale” sau „inscripții confidențiale”. Astfel nu este clar sensul sintagmei de „informații confidențiale” și a sintagmei de „inscripții confidențiale”. În legislația în vigoare nu există asemenea noțiuni.

Recomandăm folosirea noțiunilor prevăzute la art. 7 al Legii cu privire la secretul de stat.

Dispoziția din Capitolul VI, Secțiunea 4 punctul 155 conține un evident factor de coruptibilitate din considerentul că AGEPI-ului i se oferă un larg câmp discreționar de a hotărî dacă măsurile întreprinse de solicitant pentru restabilirea drepturilor sale au fost luate cu sau fără bună-credință, precum și dacă întârzierea în exercitarea drepturilor a fost intenționată sau nu.

Recomandăm de a se indica „prin ce modalitate” AGEPI-ul va stabili că persoana de bună-credință a luat toate măsurile pentru îndeplinirea acțiunilor, însă neîndeplinirea lor a survenit independent de voința aceluia și că orice întârziere a fost neintenționată.

2.5 Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

În prevederile proiectului nu au fost atestate cerințe excesive sau care ar depăși cadrul rezonabil pentru exercitarea drepturilor persoanelor cu atribuții la aplicarea Regulamentului.

2.6 Acces limitat la informație, lipsa transparenței

Pe tot cuprinsul proiectului autorul folosește sintagma „taxa stabilită”, totodată mărimea acestei taxe nu este indicată în proiect. Mai mult ca atât autorul nu face trimitere la norma care stabilește modalitatea calculului taxei, mărimea ei pentru fiecare serviciu acordat de AGEPI, începând cu depunerea cererii de către solicitant și pînă la eliberarea brevetului.

Recomandăm să se indice criteriile clare pentru stabilirea taxei, care ar fi în conformitate cu art. 20 al Legii privind accesul la informație.

2.7 Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

În proiectul vizat lipsesc normele privind controlul intern și ierarhic superior, iar lipsa procedurilor clare de control a implimentării proiectului este un factor de coruptibilitate. Regulamentul nu conține norme ce ar reglementa care anume este procedura și organul abilitat cu dreptul de control a implimentării proiectului. Deasemenea în proiectul respectiv nu sunt prezente și normele ce ar permite să reglementeze întreg mecanismul de control intern asupra fiecărei proceduri în parte ce sunt consfințite în cadrul Regulamentului respectiv. Autorul proiectului nu a introdus în cadrul Regulamentului prezentat spre expertizare nici normele care ar permite să evidențiem organele abilitate cu funcția de control ierarhic superior precum și atribuțiile acestora.

Recomandăm autorului revizuirea prevederilor proiectului Regulamentului și completarea acestuia cu norme ce ar prevedea într-o formă clară care anume sînt organele, precum și atribuțiile lor, abilitate cu sarcina de control asupra implimentării proiectului și asupra controlului intern și ierarhic superior.

2.8 Responsabilitatea și sancțiuni necorespunzătoare

În proiectul prezentat spre examinare, sesizăm că lipsesc responsabilitățile și sancțiunile clare și proporționale pentru încălcarea normelor Regulamentului respectiv.

Concluzii și recomandări: Recomandăm stabilirea unor responsabilități și sancțiuni clare ce urmează a fi aplicate atât asupra persoanelor cît și asupra autorităților menționate în proiect în cazul nerespectării prevederilor Regulamentului respectiv.

Alte obiecții

Referitor la Capitolul II, Secțiunea 3, punctul 18 „Temeiuri de neacceptare a propunerii de denumire a soiului.”

Concluzii și recomandări: Propunem excluderea punctului dat din considerentul că se presupune că prevederile pct. 17 nu pot genera temeuri de neacceptare.

La același punct și la aceeași secțiune lit. b)

Concluzii și recomandări: Prevederea dată o considerăm a fi de prisos din considerentul că cerința dată este prevăzută de pct. 17 lit. e) și de pct. 73 lit. b). Astfel recomandăm excluderea ei.

Capitolul V, punctul 138

Concluzii și recomandări: Prevederile nu sunt complete pot exista și alte cazuri (cum ar fi de pildă urmărirea penală) când organele de aplicare a legii vor avea nevoie de astfel de informații.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Ordinul directorului Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției nr. 47 din 03.05.2007 de către

Adrian Dubenco,
inspector al Secției Drept Privat,
Direcția Legislație și Expertiză Anticorupție

la data 27.11.2008

Telefon de contact: 257-421